

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 czerwca 2010 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że J. M. (1) nie podlega od 1 stycznia 2001 r. do 30 czerwca 2004 r., od 2 listopada 2004 r. do 6 listopada 2007 r., od 16 listopada 2007 r. do 29 kwietnia 2008 r. oraz od 16 czerwca 2008 r. do 31 grudnia 2009 r. ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik z tytułu zatrudnienia w Zakładzie Systemów Informatycznych (...) Spółka z o.o. w Ł.. W uzasadnieniu organ rentowy podkreślił, że w przedmiotowych okresach spółka z o.o. (...) zawarła z J. M. (2) umowy o pracę z naruszeniem art. 203 kodeksu handlowego oraz art. 210 kodeksu spółek handlowych, to jest spółki przy zawieraniu umowy o pracę z wnioskodawcą nie reprezentowała Rada Nadzorcza, ani pełnomocnik do zawierania umów o pracę z członkami zarządu powołany uchwałą wspólników. Według Zakładu Ubezpieczeń Społecznych takie umowy nie powodują skutków prawnych i są bezwzględnie nieważne. (decyzja (...) akt ZUS)

Od powyższej decyzji wnioskodawca J. M. (1) reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika złożył odwołanie w dniu 7 lipca 2010 r. do Sądu Okręgowego w Łodzi i wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez stwierdzenie, że podlega on w okresach od 1 stycznia 2001 r. do 30 czerwca 2004 r., od 2 listopada 2004 r. do 6 listopada 2007 r., od 16 listopada 2007 r. do 29 kwietnia 2008 r. oraz od 16 czerwca 2008 r. do 31 grudnia 2009 r. ubezpieczeniom społecznym jako pracownik z tytułu zatrudnienia w Zakładzie Systemów Informatycznych (...) Spółka z o.o. Nadto wniósł o zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, że umowy o pracę zawarł z nim pełnomocnik powołany uchwałą Zgromadzenia Wspólników. Ponadto ubezpieczony podkreślił, że do nawiązania stosunku pracy doszło przez złożenie oświadczeń dorozumianych, wynikających z zachowania stron, w szczególności przez dopuszczenie wnioskodawcy do wykonania pracy i zapłatę wynagrodzenia oraz regularne uiszczanie składek na ubezpieczenia społeczne. (odwołanie k. 2-8)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie wywodząc jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. (odpowiedź na odwołanie k.11-12)

Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 10 kwietnia 2012 r. w sprawie o sygn. akt VIII U 659/12 oddalił odwołanie. (wyrok SO z dnia 10.04.2012 r. k. 258)

Powyższy wyrok w dniu 30 maja 2012 r. został zaskarżony apelacją przez wnioskodawcę J. M. (1) (apelacja k. 279 - 285)

W wyniku rozpatrzenia apelacji, Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 22 marca 2013 r. w sprawie III AUa 1142/12 zmienił zaskarżony wyrok oraz poprzedzając go decyzję organu rentowego i ustalił, że J. M. (1) podlegał ubezpieczeniom społecznym od 1 stycznia 2001 r. do 28 października 2004 r. a w pozostałej części apelację oddalił. (wyrok SA z 22.03.2013 r. k. 306 – 307)

W dniu 26 lipca 2013 r. wnioskodawca J. M. (1) a w dniu 29 lipca 2013 r. także organ rentowy wnieśli od wskazanego wyżej orzeczenia skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego. (skarga kasacyjna ubezpieczonego k. 337 – 345, skarga kasacyjna ZUS k. 350 - 355)

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 9 maja 2014 r. w sprawie o sygn. akt I UK 403/13 uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 22 marca 2013 r. w sprawie III AUa 1142/12, zniósł postępowanie w sprawie i sprawę przekazał Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu Sąd Najwyższy stwierdził, że w toku całego postępowania zainteresowana nie miała organu powołanego do jej reprezentowania w sporze z członkiem jej zarządu, czego skutkiem jest nieważność tego postępowania w świetle art. 379 pkt. 2 k.p.c. (wyrok SN z 9.05.2014 r. w sprawie o sygn. akt I UK 403/13 k. 376, uzasadnienie k. 376 verte - 386)

Wskutek orzeczenia Sądu Najwyższego, Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie o sygn. akt III AUa 841/14 uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 10 kwietnia 2012 r. o sygn. akt VIII U 659/12 i zniósł postępowanie oraz przekazał sprawę temu Sądowi. W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny wskazał, że w toku całego postępowania przed Sądem Okręgowym zainteresowany Zakład Systemów Informatycznych (...) Spółka z o.o. w Ł. nie miał organu powołanego do reprezentowania jej w sporze z członkiem zarządu w myśl art. 210 § 1 k.s.h. W spółce nie powołano rady nadzorczej, nie został też powołany uchwałą zgromadzenia wspólników pełnomocnik do reprezentowania spółki w sporze z członkiem zarządu. (wyrok SA w Łodzi z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie o sygn. akt III AUa 841/14 k. 438, uzasadnienie k. 438 – 448)

Sąd Okręgowy w Łodzi po ponownym rozpoznaniu sprawy ustalił następujący stan faktyczny:

Zakład Systemów Informatycznych (...) spółka z o.o. w Ł. została założona w dniu 2 marca 1990 roku. Była to spółka pracownicza. Wspólnikami spółki było z początku 13 osób i ich udziały były równe (po 5 udziałów każdy). Byli to: E. S., M. K., L. P., W. D., A. L., R. K., J. J., K. B., T. H., J. R., M. W., D. S., J. S. oraz J. M. (1). Przedmiotowa spółka zajmowała się usługami informatycznymi, instalowała i tworzyła oprogramowanie do komputerów. (zeznania wnioskodawcy 00:16:22 z dnia 16.12.2015 r., umowa spółki z o.o. k. 106 – 110, lista wspólników k. 596, odpis pełny z KRS k. 574 - 577)

W dniu 22 marca 1990 r. na założycielskim Zgromadzeniu Wspólników (...) spółki z o.o. w Ł. dokonano wyboru Prezesa Zarządu - Dyrektora w osobie J. M. (1) oraz powołano pełnomocników Dyrektora:

- W. D. - ds. projektowania
- L. P. - ds. handlu i wdrożeń.

W wyniku dyskusji i głosowania ustalono, że jeden z pełnomocników, to jest W. D. zostanie upoważniona do podpisywania dokumentów finansowych w czasie nieobecności dyrektora. Przewodniczącym Zgromadzenia Wspólników był R. K.. Zarząd spółki był jednoosobowy. W spółce nie powołano Rady Nadzorczej. (uchwała k. 106 akt ZUS, zeznania wnioskodawcy 00:16:22)

W dniu 30 kwietnia 1990 r. wnioskodawca zawarł ze Spółką (...) z siedzibą w Ł. reprezentowaną przez Przewodniczącego Zgromadzenia Wspólników umowę o pracę na czas nieokreślony na stanowisku Dyrektora w wymiarze 3/4 etatu za wynagrodzeniem zasadniczym w kwocie 90.000 zł i dodatkowym składnikami wynagrodzenia wynikającymi z zakładowego regulaminu wynagradzania. (umowa o pracę k. 118 akt ZUS)

W dniu 31 sierpnia 1990 r. wnioskodawca zawarł ze Spółką (...) z siedzibą w Ł. reprezentowaną przez Przewodniczącego Zgromadzenia Wspólników umowę o pracę na czas nieokreślony na stanowisku Dyrektora w wymiarze 1/4 etatu za wynagrodzeniem zasadniczym w kwocie 90.000 zł i dodatkowym składnikami wynagrodzenia wynikającymi z zakładowego regulaminu wynagradzania. (umowa o pracę k. 118 akt ZUS)

W dniu 28 września 1990 r. J. M. (1) zawarł ze Spółką (...) z siedzibą w Ł. reprezentowaną przez Przewodniczącego Zgromadzenia Wspólników umowę o pracę na stanowisku Dyrektora na czas nieokreślony w wymiarze 1/4 etatu za wynagrodzeniem zasadniczym w kwocie 100.000 zł i dodatkowym składnikami wynagrodzenia wynikającymi z zakładowego regulaminu wynagradzania. (umowa o pracę k. 117 akt ZUS)

W dniu 2 stycznia 1992 r. ubezpieczony zawarł ze Spółką (...) z siedzibą w Ł. reprezentowaną przez Przewodniczącego Zgromadzenia Wspólników umowę o pracę na stanowisku Dyrektora na czas nieokreślony w wymiarze 1/2 etatu za wynagrodzeniem w wysokości połowy płacy minimalnej i dodatkowym składnikami wynagrodzenia wynikającymi z zakładowego regulaminu wynagradzania.

(umowa o pracę k. 117)

W dniu 1 września 1992 r. wnioskodawca zawarł ze Spółką (...) z siedzibą w Ł. reprezentowaną przez Przewodniczącego Zgromadzenia Wspólników umowę o pracę na czas nieokreślony na stanowisku Dyrektora w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem minimalnym oraz dodatkami i premią wynikającą z regulaminu wynagradzania. (umowa o pracę k. 116 akt ZUS)

Uchwałą Zgromadzenia Wspólników z dnia 19 marca 2002 roku odwołano dotychczasowych pełnomocników Dyrektora:

- W. D. - ds. projektowania
- W. O. - ds. eksploatacji i ubezpieczeń i powołano nowych pełnomocników Dyrektora:

- A. L. - ds. systemów informatycznych

- R. K. - ds. systemów komputerowych. (uchwała k. 105 akt ZUS)

W dniu 29 października 2004 r. ubezpieczony zawarł ze Spółką z o.o. (...) z siedzibą w Ł. reprezentowaną przez R. K. pełnomocnika dyrektora ds. systemów komputerowych oraz A. L. pełnomocnika dyrektora ds. systemów informatycznych kolejną umowę o pracę na czas nieokreślony na stanowisku Dyrektora w 1/16 wymiaru czasu pracy za wynagrodzeniem minimalnym i dodatkowymi składnikami wynagrodzenia wynikającymi z zakładowego regulaminu wynagradzania. (umowa o pracę w aktach ZUS)

Następnie w dniu 16 listopada 2007 r. J. M. (1) zawarł ze Spółką (...) z siedzibą w Ł. reprezentowaną przez R. K. pełnomocnika dyrektora ds. systemów komputerowych oraz A. L. pełnomocnika dyrektora ds. systemów informatycznych kolejną umowę o pracę na czas nieokreślony na stanowisku Dyrektora w 1/16 wymiaru czasu pracy za wynagrodzeniem minimalnym i dodatkowymi składnikami wynagrodzenia wynikającymi z zakładowego regulaminu wynagradzania. (umowa o pracę k. 113 akt ZUS)

W dniu 16 czerwca 2008 r. wnioskodawca zawarł ze Spółką (...) z siedzibą w Ł. reprezentowaną przez R. K. pełnomocnika dyrektora ds. systemów komputerowych kolejną umowę o pracę na czas nieokreślony na stanowisku Dyrektora w 1/16 wymiaru czasu pracy za wynagrodzeniem minimalnym oraz pozostałymi składnikami wynagrodzenia. (umowa o pracę k. 111 akt ZUS z dnia 16.12.2015 r.)

W okresie od 1 lipca 2004 r. do 1 listopada 2004 r. J. M. (1) nie był zatrudniony w spółce. Późniejsze przerwy w jego zatrudnieniu wynikały z tego, że zamierzał przechodzić on na emeryturę. Pomimo tych przerw w zatrudnieniu wnioskodawcy nigdy nie składano informacji w KRS o wykreśleniu go ze stanowiska prezesa. (zeznania wnioskodawcy 00:16:22 z dnia 16.12.2015 r., 01:06:45 z dnia 6.06.2016 r.)

Wnioskodawca od dnia 1 lipca 2004 r. przerwał zatrudnienie a następnie został on zatrudniony na 1/16 etatu od 1 listopada 2004 r.

Od 31 marca 2011 r. ubezpieczony zrezygnował z zatrudnienia na podstawie umowy o pracę. (zeznania wnioskodawcy 00:16:22, 00:47:34 z dnia 16.12.2015 r., 01:06:45 z dnia 6.06.2016 r., załączone akta pracownicze)

Umowy o pracę z wnioskodawcą były zawierane przez przewodniczącego zgromadzenia wspólników. Najczęściej przewodniczący był wytypowany jako pełnomocnik. Raz do roku odbywało się zebranie wspólników. Zebrania rozliczały poprzedni rok i ustalano prace na kolejny rok. W okresach przerwy między zgromadzeniami wspólników umowy o pracę z ubezpieczonym były zawierane przez pełnomocnika dyrektora – R. K. (zeznania świadka R. K. 00:03:38, zeznania świadka A. L. 00:34:40, zeznania wnioskodawcy 01:06:45 z dnia 6.06.2016 r.)

Od początku zawiązania spółki wnioskodawca piastował zarazem stanowisko prezesa i dyrektora spółki. Prezes w spółce był od reprezentowania spółki na zewnątrz i kontaktował się z klientami a jako dyrektor zajmował się on merytoryczną działalnością spółki. Pozostali wspólnicy także świadczyli pracę w spółce i byli oni zatrudnieni na umowę

o pracę. Wnioskodawca zawierał z nimi umowy o pracę jako prezes. Spółka miała godziny pracy od 8-16, miała telefon stacjonarny zarejestrowany na spółkę wykupiony w telekomunikacji, ponadto miała też jeszcze numer wewnętrzny. W spółce były komputery robocze do prac programistycznych, był szyld spółki wywieszony na budynku. W 2001 r. było 10 komputerów, w 2008 r. 5 – 6 komputerów służbowych .

Od 1 lipca 2004 r. rozwiązał się stosunek pracy wnioskodawcy i pełniącym jego obowiązki została wspólniczka A. L. w ramach tej samej umowy o pracę. A. L. pełniła obowiązki wnioskodawcy przez okres czterech miesięcy, tj. do października 2004 r. i wtedy wspólnicy podjęli uchwałę o ponownym zatrudnieniu ubezpieczonego na stanowisko prezesa na 1/16 etatu. W okresie gdy A. L. była pełniącym obowiązki prezesa spółki, nazwisko wnioskodawcy nie zostało z KRS wykreślone, bo nikt nie pamiętał, żeby taki wniosek złożyć. Nigdy nie było uchwały, która by wnioskodawcę odwoływała z funkcji prezesa. A. L. nie zgodziła się na pozostanie prezesem spółki przez dłuższy okres czasu dlatego nie było uchwały odwołującej wnioskodawcę.

A. L. była współzałożycielem spółki z o.o. (...) z siedzibą w Ł. i w spółce tej pracowała jako pełnomocnik dyrektora ds. systemów informatycznych i pełniła ona jeszcze te obowiązki po wydaniu zaskarżonej decyzji, do około 2014 r. A. L. była zastępcą wnioskodawcy.

R. K. był współwłaścicielem spółki i jej pracownikiem. Wyżej wymieniony był pełnomocnikiem dyrektora ds. systemów komputerowych w spółce. Miał on prawo do jej reprezentacji 5-6 lat przed swoim odejściem ze spółki.

Pełnomocników spółki powoływało zgromadzenie wspólników: W. D., L. P., W. O., A. L. i R. K.. (zeznania wnioskodawcy 00:40:58 – 00:47:34 z dnia 16.12.2015 r., 01:06:45 z dnia 6.06.2016 r., umowy o pracę w załączonych aktach osobowych: E. S., K. J., W. O., J. M. (3), D. S., A. L. i J. W., zeznania świadka A. L. 00:34:40, zeznania świadka R. K. 00:03:38)

Dochody spółki od 2000 r. ulegały zmniejszeniu, dlatego aby odciążyć spółkę od kosztów, wnioskodawca zdecydował się w 2004 r. na świadczenie emerytalne. Do lipca 2004 r. wnioskodawca codziennie świadczył pracę w godzinach funkcjonowania spółki, tj. 8 - 16. W okresie 2001 r.- 2004 r. spółka wystawiała faktury i miała około 40 - 50 klientów łącznie. Jednakże nie przybywali nowi klienci a rocznie ubywało gdzieś około 10% klientów. W latach 2009 – 2010 liczba klientów spadła do około dwudziestu paru. Spółka zatrudniała pracowników: w 2001 r. - 11, 2002 r. - 10, 2003 r. - 12, w 2004 r. -11, 2005 r. - 9, 2006 r. - 10 , 2007 r. - 9, a w latach 2008 – 2010 – 7. Gdy nie dochodzili nowi klienci spółka serwisowała systemy informatyczne, serwisowali je pracownicy spółki. Oprócz wystawiania faktur wnioskodawca zajmował się prowadzeniem spółki w sensie ogólnym tj., nadzorem nad pracownikami, rozdzielaniem pracy, obsługą klientów zarówno telefonicznie jak i osobiście. Wnioskodawca też jeździł do klientów. Spółka współpracowała z firmą np. (...) E.. Spółka nie miała zawartych umów o stałą konserwację z klientami, ale dokonywała czynności konserwacyjne, gdy klient się do niej zgłosił. Wnioskodawca niektóre faktury wystawiał za dłuższy okres np za cały rok. Wnioskodawca do 2004 r. zajmował się (...) Przedsiębiorstwa (...) w Ł. na Traktorowej, Hurtowni (...) na B., Zakładu (...) na ul. (...) w Ł., Hotelu (...) na ul. (...) w Ł., Hotele: S., (...), Centrum, (...). Ubezpieczony składał bilanse spółki i je sporządzał. Wnioskodawca także prowadził dokumentację, w tym też kadrową pracowników, dokumentację dotyczącą klientów, kontrolował rozliczenia z klientami, czasu pracy pracowników, płatności, faktur, podatków. Wnioskodawca nie pobierał dywidend. Ubezpieczony otrzymywał wynagrodzenie za pracę i miał wydzielone stanowisko pracy. J. M. (1) był rozliczany ze swej pracy przez zgromadzenie wspólników. (zeznania wnioskodawcy 00:47:34 z dnia 16.12.2015 r., 01:06:45 z dnia 6.06.2016 r. zestawienie zbiorcze k. 495, wykaz kontrahentów k. 496 – 511, zeznania świadka R. K. 00:03:38, zeznania świadka A. L. 00:34:40)

Od około 2005 r. wszyscy pracownicy spółki byli zatrudniani na 1/2 etatu a ostatnie 2-3 lata na 1/16 etatu. Wszyscy mieli tak samo zmniejszane etaty. Nie było potrzeby, by pracownicy byli dłużej w spółce, niż wynikało to z ich wymiaru czasu pracy. Do końca było im wypłacane wynagrodzenie. Spółka funkcjonowała w 2010 r. pod adresem ul. (...) w Ł..

W czasie działalności spółki wspólnicy, którzy z niej odchodzili sprzedawali ubezpieczonemu swoje udziały. Od 1999 r. do 2004 r. wnioskodawca miał tzw. pakiet większościowy czyli 35 udziałów na łączną liczbę 65 udziałów, pozostałych 6 wspólników miało po 5 udziałów każdy. Natomiast od 2004 r. 45 udziałów na łączną liczbę 65 udziałów a

pozostałych 4 wspólników po 5 udziałów. Od połowy 2015 r. wnioskodawca jest pełnym właścicielem spółki i jedynym jej wspólnikiem. (zeznania wnioskodawcy 00:16:22 z dnia 16.12.2015 r., 01:06:45 z dnia 6.06.2016 r., sprawozdania finansowe spółki k. 596, zeznania świadka R. K. 00:03:38)

Zakład Systemów Informatycznych (...) spółka z o.o. w Ł. w :

- 1999 r. – sprzedała swoje usługi 57 podmiotom;
- 2000 r. - sprzedała swoje usługi 44 podmiotom i uzyskała zysk w kwocie 2.406,95 zł;
- 2001 r. - sprzedała swoje usługi 55 podmiotom i poniosła stratę w kwocie 8.471,81 zł;
- 2002 r. - sprzedała swoje usługi 50 podmiotom i uzyskała zysk w kwocie 960,58 zł;
- 2003 r. - sprzedała swoje usługi 55 podmiotom i uzyskała zysk w kwocie 22.893,63 zł;
- 2004 r. - sprzedała swoje usługi 48 podmiotom i poniosła stratę;
- 2005 r. - sprzedała swoje usługi 42 podmiotom i uzyskała stratę w kwocie 5 zł;
- 2006 r. - sprzedała swoje usługi 38 podmiotom i poniosła stratę w kwocie 12.396,43 zł;
- 2008 r. - sprzedała swoje usługi 31 podmiotom i uzyskała zysk w kwocie 21.844,30 zł;
- 2009 r. - sprzedała swoje usługi 24 podmiotom i poniosła stratę w kwocie 38.061,56 zł;
- 2010 r. - sprzedała swoje usługi 25 podmiotom i uzyskała zysk w kwocie 15.641,53 zł. (sprawozdania finansowe spółki k. 596, rachunek zysków i strat za lata 2004 – 2010 k. 516 - 541)

Pracodawca naliczył i odprowadził składki z tytułu zatrudnienia J. M. (1) jako pracownika, (okoliczność bezsporna)

Zaskarżoną decyzją z dnia 10 czerwca 2010 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że J. M. (1) nie podlega od 1 stycznia 2001 r. do 30 czerwca 2004 r., od 2 listopada 2004 r. do 6 listopada 2007 r., od 16 listopada 2007 r. do 29 kwietnia 2008 r. oraz od 16 czerwca 2008 r. do 31 grudnia 2009 r. ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik z tytułu zatrudnienia w Zakładzie Systemów Informatycznych (...) Spółka z o.o. (decyzja (...) akt ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach sprawy, w tym aktach organu rentowego jak i o zeznania świadków oraz wnioskodawcy. Zebrany materiał dowodowy nie nasuwa wątpliwości i pozwala tym samym na wydanie rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje:

Odwołanie J. M. (1) jest zasadne jedynie w części.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1 i art. 11 ust. 1 i art.12 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 ze zmianami) pracownicy, to jest osoby pozostające w stosunku pracy podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Stosownie do treści art. 210 § 1 k.s.h. w umowie między spółką z członkiem zarządu oraz w sporze z nim spółkę reprezentuje Rada Nadzorcza lub pełnomocnik powołany uchwałą zgromadzenia wspólników.

Według art. 248 § 1 ksh uchwały zgromadzenia wspólników powinny być wpisane do księgi protokołów i podpisane przez obecnych lub co najmniej przez przewodniczącego i osobę sporządzającą protokół. Jeżeli protokół sporządza notariusz, zarząd wnosi wypis protokołu do księgi protokołów.

W niniejszym postępowaniu ustalono, że J. M. (4) w spornych okresach na podstawie umów o pracę powierzono funkcję Prezesa Spółki z o.o. (...) w Ł. oraz jednocześnie jej Dyrektora. Przy czym zarząd spółki był jednoosobowy i nie powołano nigdy Rady Nadzorczej.

Mimo powyższego zgłoszeni w przedmiotowej sprawie świadkowie: R. K. i A. L. - pracownicy i jednocześnie wspólnicy spółki jednogłośnie zeznali, że w spółce przyjęto zasadę, iż przewodniczący zgromadzenia wspólników będzie zawierał umowy o pracę z Prezesem – Dyrektorem spółki a w okresach między zgromadzeniami umowy te będą zaś zawierali powołani przez zgromadzenie wspólników pełnomocnicy Dyrektora. W tej sytuacji uznać zatem należy, że w spółce z o.o. (...) w Ł. doszło faktycznie do podjęcia uchwały o umocowaniu przewodniczącego zgromadzenia wspólników do zawierania umów o pracę z członkiem zarządu. Uchwała ta wprawdzie wbrew wymogowi określonymu w art. 248 k.s.h. nie została wpisana do księgi protokołów, jednakże ustawodawca nie przewidział za to żadnej sankcji a w szczególności w postaci nieważności pełnomocnictwa z art. 210 k.s.h. W tej sytuacji, w ocenie Sądu, uznać należy, że system kontroli zawierania umów z członkiem zarządu został zachowany, gdyż umowę o pracę z J. M. (1) –zawarł umocowany przez zgromadzenie wspólników – pełnomocnik. Nie doszło zatem do istotnego naruszenia art. 210 k.s.h.

Niezależnie jednak od powyższego, ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że strony nawiązały umowny stosunek pracy także przez czynności konkludentne, wskutek dopuszczenia pracownika do pracy, przyjmowanie pracy przez pracodawcę i realizowanie takiego stosunku prawnego, który odpowiada typowym cechom stosunku pracy określonym w art. 22 k.p. (vide wyrok Sądu Najwyższego z 8 czerwca 2010r., (...) 16/10, wyrok Sądu Najwyższego z 16 stycznia 2013r., II CSK 280/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 22 marca 2013r., III AUa 1142/12).

Według art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. kodeks pracy (Dz. U z 2014 r., poz. 1502 t.j.), przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste (nie może on wyręczyć się w pracy inną osobą) i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Dla stwierdzenia cechy podporządkowania typu pracowniczego z reguły wskazuje się na takie elementy jak: określony czas pracy i określone miejsce wykonywania czynności, podpisywania list obecności, podporządkowanie pracownika regulaminowi pracy oraz poleceniom kierownictwa co do miejsca czasu i sposobu wykonywania pracy, obowiązek wykonywania poleceń przełożonych.

Zgodnie ze stanowiskiem judykatury stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Wspólnota (...)). Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 roku o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 – 16/251).

W ocenie Sądu niewątpliwie uznać należy, że przedmiotowa umowa o pracę z dnia 1 września 1992 r. nie została zawarta dla pozorów, jest ważna i nie ma do niej zastosowania przepis art. 83 k.c.

Zgodnie z treścią art. 83 k.c. w związku z art. 300 k.p. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Złożenie oświadczenia woli dla pozorów oznacza, że osoba oświadczająca wolę nie chce, aby powstały skutki prawne, jakie zwykle prawo łączy ze składanym przez nią oświadczeniem. Inaczej mówiąc strony niejako udawałyby, że dokonują jakiejś czynności prawnej np. zawierają umowę o pracę.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, na co Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę, iż nie skutkuje w sferze prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego tylko taka umowa o pracę, która nie wiąże się z wykonywaniem tej umowy, a zgłoszenie do ubezpieczenia następuje tylko pod pozorem istnienia tytułu ubezpieczenia w postaci zatrudnienia. Chodzi tu zatem o "fikcyjne" zawarcie umowy, gdzie następuje zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego jako pracownika osoby, która w rzeczywistości pracy nie świadczyła (wyrok Sądu Najwyższego z 16 marca 1999 r. II UKN 512/98, opubl: OSNAPiUS rok 2000, Nr. 9, poz. 36; wyrok Sądu Najwyższego z 28 lutego 2001 r. II UKN 244/00, opubl: OSNAPiUS rok 2002, Nr. 20, poz. 496; wyrok Sądu Najwyższego z 17 grudnia 1996 r. II UKN 32/96, opubl: OSNAPiUS rok 1997, Nr. 15, poz. 275; wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 122; wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 122; wyrok Sądu Najwyższego z 25 stycznia 2005 r. II UK 141/04, opubl: OSNAPiUS rok 2005, Nr. 15, poz. 235, str. 712).

Tytułem do ubezpieczenia, z którym przepisy prawa ubezpieczeń społecznych łączą podleganie ubezpieczeniu, jest zatrudnienie jako wykonywanie pracy w ramach stosunku pracy. Nie jest istotne przy tym, czy strony miały realny zamiar zobowiązania się – przez pracownika do wykonywania pracy, a pracodawcy do przyjmowania tego świadczenia i dawania wynagrodzenia, lecz to czy zamiar taki został w rzeczywistości zrealizowany.

W świetle poczynionych w rozpoznawanej sprawie ustaleń faktycznych z całą pewnością nie można mówić o pozorności oświadczeń woli w zawarciu umowy o pracę z dnia 1 września 1992 r. Postępowanie dowodowe wykazało bowiem, że na podstawie powyższej umowy wnioskodawca pracę podjął i ją świadczył, a pracodawca – świadczenie to przyjmował, płacąc umówione wynagrodzenie. (por. wyrok SN z dnia 18 października 2005 roku o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 - 16/251 oraz wyrok SN z dnia 25 stycznia 2005 roku, II UK 141/04, OSNP 2005/15/235)

Na wstępie podkreślić należy, że umowa spółki z o.o. (...) w Ł. z dnia 2 marca 1990 r. nie była fikcyjna i na jej podstawie doszło do faktycznego zawiązania spółki pracowniczej, czego organ rentowy nie kwestionuje. Wszyscy wspólnicy świadczyli pracę na rzecz spółki w warunkach określonych w art. 22 k.p. Wnioskodawcy także powierzono funkcję prezesa i dyrektora spółki w ramach umowy o pracę jednogłośnie uchwałą wspólników spółki. Początkowo wspólnikami spółki było 13 osób i ich udziały były równe (po 5 udziałów każdy). Następnie w czasie działalności spółki wspólnicy, którzy z niej odchodzili sprzedawali ubezpieczonemu swoje udziały. Od 1999 r. do 2004 r. wnioskodawca miał tzw. pakiet większościowy czyli 35 udziałów na łączną liczbę 65 udziałów, pozostałych 6 wspólników miało po 5 udziałów każdy. Natomiast od 2004 r. 45 udziałów na łączną liczbę 65 udziałów a pozostałych 4 wspólników po 5 udziałów.

Powyższe nie pozbawia jednak J. M. (5) statusu pracownika i co za tym idzie możliwości podlegania pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu.

Bez wątplenia do sytuacji prawnej wnioskodawcy nie ma bowiem zastosowania wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31.08.2011 r. w sprawie I UK 8/11, opubl. LEX nr 1043990 zgodnie z treścią którego: "Jedyny lub "niemal jedyny" wspólnik spółki z o.o. nie podlega pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu"

W uzasadnieniu do przedmiotowego orzeczenia Sąd Najwyższy zauważa, że w dotychczasowej judykaturze przyjmuje się dopuszczalność pracowniczego zatrudnienia członków zarządu spółek kapitałowych. Wyjątek, jednak, stanowi zatrudnienie jedynego wspólnika spółki kapitałowej w takiej spółce w charakterze członka zarządu bądź też gdy występują wprawdzie inni wspólnicy, ale ich udziały w kapitale zakładowym spółki pozostają tylko iluzoryczne (99/100 do 1/100). W takiej sytuacji nie sposób przyjąć zatrudnienia pracowniczego.

W realiach przedmiotowej sprawy taka sytuacja z całą pewnością nie zachodzi.

Wnioskodawca w spornym okresie był **faktycznym** udziałowcem większościowym. Jednak J. M. (1) nie był wówczas jedynym (100 % udziałów) bądź niemal jedynym wspólnikiem spółki (99 % udziałów). Pozostali w spółce wspólnicy

do 2004 r. dysponowali pakietem łącznym udziałów w ilości 30 podczas, gdy wnioskodawca pakietem 35 udziałów a po 2004 r. mieli oni pakiet do 20 udziałów a wnioskodawca do 45. Przy czym byli to faktycznie wspólnicy spółki – jej pracownicy i zarazem osoby obce dla wnioskodawcy. W tej sytuacji trudno przyjąć, że ich udziały były tylko iluzoryczne i nie znaczące. Wnioskodawca był jedynie wspólnikiem większościowym, coraz bardziej dominującym, bo ilość jego udziałów w kapitale zakładowym umożliwiała mu przeprowadzenie głosowania każdą ilością głosów w podstawowych sprawach spółki, jednakże podjęte w ten sposób uchwały mogły być weryfikowane przez pozostałych wspólników poprzez ich zaskarżenie do Sądu. Ponadto wnioskodawca jako prezes spółki sam podlegał też uchwałom Zgromadzenia Wspólników a nie samemu sobie.

Natomiast sprawa rozpoznawana przez Sąd Najwyższy we wskazanym wyżej orzeczeniu dotyczyła zgola odmiennego stanu faktycznego, gdzie ubezpieczonego należało traktować jak jedynego wspólnika spółki, gdyż tylko formalnie pozostawał on jedynie większościowym jej udziałowcem. W sprawie omawianej przez Sąd Najwyższy żona ubezpieczonego jako udziałowiec mniejszościowy była w istocie udziałowcem iluzorycznym (1/125).

Brak zatem podstaw do uznania, że wnioskodawca J. M. (1) był w rzeczywistości w spornym okresie jedynym wspólnikiem spółki, który nie mógł skutecznie zawrzeć umowy o pracę ze spółką.

O okoliczności, że wnioskodawca faktycznie wykonywał swą pracę w granicach powierzonych mu obowiązków w okresie od 1 stycznia 2001 r. do 30 czerwca 2004 r. świadczą zeznania powołanych w sprawie świadków oraz wnioskodawcy.

Jak już wcześniej podkreślono, zawiązana w 1990 r. spółka z o.o. (...) w Ł. była spółką pracowniczą i wszyscy wspólnicy świadczyli pracę w spółce i byli zatrudnieni na umowę o pracę. Spółka miała godziny pracy od 8-16, miała telefon stacjonarny zarejestrowany na spółkę wykupiony w telekomunikacji, ponadto miała też jeszcze wewnętrzny numer. W spółce były komputery robocze do prac programistycznych, był szyld spółki wywieszony na budynku. W 2001 r. było 10 komputerów, w 2008 r. 5 – 6 komputerów. Spółka zatrudniała pracowników: w 2001 r. - 11, 2002 r. - 10, 2003 r. - 12, w 2004 r. -11, 2005 r. - 9, 2006 r. - 10 , 2007 r. - 9, a w latach 2008 – 2010 – 7.

W okresie od 01.01.2001 r. do 30 czerwca.2004 r. ubezpieczony faktycznie świadczył pracę w ramach reżimu stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy jako Prezes - Dyrektor.

Od początku zawiązania spółki wnioskodawca piastował zarazem stanowisko prezesa i dyrektora spółki. Ubezpieczony jako Prezes reprezentował spółkę na zewnątrz i kontaktował się z klientami a jako dyrektor zajmował się merytoryczną działalnością spółki. Wnioskodawca zawierał umowy o pracę jako prezes.

Do lipca 2004 r. wnioskodawca codziennie świadczył pracę w godzinach funkcjonowania spółki, tj. 8 - 16. W okresie 2001 r.- 2004 r. spółka wystawiała faktury i miała około 40 - 50 klientów łącznie. Jednakże nie przybywali nowi klienci. Gdy nie dochodzili nowi klienci spółka serwisowała systemy informatyczne, serwisowali je pracownicy spółki. Oprócz wystawiania faktur wnioskodawca zajmował się prowadzeniem spółki w sensie ogólnym tj., nadzorem nad pracownikami, rozdzielaniem pracy, obsługą klientów zarówno telefonicznie jak i osobiście. Wnioskodawca też jeździł do klientów. Wnioskodawca do 2004 r. zajmował się (...) Przedsiębiorstwa (...) w Ł. na Traktorowej, Hurtowni (...) na B., Zakładu (...) na ul. (...) w Ł., Hotelu (...) na ul. (...) w Ł., Hotele: S., (...), Centrum, (...). Ubezpieczony wykonywał czynności księgowe, tj. składał bilanse spółki i je sporządzał. Wnioskodawca także prowadził dokumentację, w tym też kadrową pracowników, dokumentację dotyczącą klientów, kontrolował rozliczenia z klientami, czasu pracy pracowników, płatności, faktur, podatków. Ubezpieczony otrzymywał wynagrodzenie za pracę i miał wydzielone stanowisko pracy. Praca wnioskodawcy była nadzorowana przez Zgromadzenie W.. Zatem występowały wszystkie cechy pojęciowe pracy stanowiące przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy w tym zasadnicza cecha podporządkowania typu pracowniczego, gdyż nie podlegał on samemu sobie tylko był kontrolowany przez Zgromadzenie W., które faktycznie w spółce funkcjonowało.

W modelu "autonomicznego" podporządkowania pracowniczego osoby zarządzającej zakładem pracy, podległość wobec pracodawcy (spółki z ograniczoną odpowiedzialnością) wyraża się w respektowaniu uchwał wspólników i

wypełnianiu obowiązków płynących z Kodeksu spółek handlowych. (vide wyrok SN z 12.05.2011 r., II UK 20/11, opubl. OSNP 2012/11-12/145)

Podkreślić także należy, że zasoby finansowe firmy płatnika nie wykluczały zatrudnienia wnioskodawcy na podstawie umowy o pracę w latach 2001 – 2004, gdyż w większości spółka uzyskiwała zysk i miała jeszcze w tym okresie wielu kontrahentów.

W tej sytuacji spółkę stać było na zatrudnienie wnioskodawcy z wynagrodzeniem minimalnym.

W tym stanie rzeczy należało przyjąć, iż J. M. (1) w okresie od 1 stycznia 2001 r. do 30 czerwca 2004 r. rzeczywiście świadczył pracę na rzecz Zakładu Systemów Informatycznych (...) spółka z o.o. w Ł., w pełnym wymiarze czasu pracy, na wskazanym w umowie o pracę stanowisku. Powyższe w ocenie Sądu jest jak najbardziej wiarygodne i zostało w toku postępowania udowodnione. Można przyjąć, że pełnomocnik zgromadzenia wspólników posiadał swoisty status pełnomocnika do zawierania umowy o pracę z członkiem zarządu. Okoliczność, że wnioskodawca kumulował dwie role pracownicze, czyli prezesa i dyrektora jest bez znaczenia. Bowiem, o ile może budzić wątpliwość podlegania stanowiska dyrektora prezesowi spółki (czyli samemu sobie) o tyle oba te stanowiska były kontrolowane przez zgromadzenie wspólników, z których każdy miał określony interes gospodarczy i finansowy w prawidłowej działalności spółki. Dlatego w okresie do 2004 roku trudno mówić o iluzoryczności nadzoru pracy wnioskodawcy, gdyż ten nadzór był rzeczywisty.

O pozorności można mówić jedynie wówczas, gdy oświadczenie woli złożone jest drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. A zatem strony niejako udawałyby, że dokonują jakiejś czynności prawnej np. zawierają umowę o pracę. Natomiast w latach 2001 – 2004 wnioskodawca był powołany jednogłośnie na stanowisko Prezesa – Dyrektora spółki pracowniczej. Skarżący świadczył pracę na przedmiotowym stanowisku, którą to pracę pracodawca przyjmował i za którą wypłacił wnioskodawcy wynagrodzenie za pracę. Wnioskodawca nie otrzymywał dywidend. Uwzględniając wszystkie wskazane wyżej okoliczności należy uznać, że niewątpliwie w przypadku umowy o pracę z dnia 1.09.1992 r. do 2004 roku brak było po obydwu stronach zgody na zatrudnienie pozorne.

Mając na względzie poglądy Sądu Najwyższego wyrażone w przytoczonych orzeczeniach, Sąd Okręgowy przyjął, że w sytuacji gdy wolą stron zawierających umowę o pracę było nawiązanie stosunku pracy i doszło do faktycznego świadczenia pracy przyjmowanego przez pracodawcę za wynagrodzenie brak jest także podstawy do uznania, że umowa ta miała na celu obejście prawa bądź, że jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

Mając na względzie wszystkie wskazane wyżej okoliczności Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku uznając w tej części odwołanie wnioskodawcy za zasadne.

Na marginesie tylko należy zauważyć pomyłkę Sądu w określeniu daty końcowej podlegania ubezpieczeniu przez wnioskodawcę. Jest oczywiste, co wynika z zaskarżonej decyzji jak i z załączonych akt pracowniczych wnioskodawcy, że czynności dyrektora na umowę o pracę z dnia 1.09.1992 r. świadczył do dnia 30 czerwca 2004 r. a nie 28 października 2004 r.

Odnośnie natomiast kolejnych umów o pracę zawieranych przez wnioskodawcę ze spółką, to bez wątpienia umowy te mają charakter pozornych w myśl art. 83 § 1 k.c., oraz zostały zawarte z osobami całkowicie wadliwie umocowanymi do zawarcia spornych umów.

Od około 2005 r. wszyscy pracownicy spółki byli zatrudniani na 1/2 etatu a ostatnie 2-3 lata na 1/16 etatu. Wszyscy mieli tak samo zmniejszane etaty. Nie było potrzeby, by pracownicy byli dłużej w spółce, niż wynikało to z ich wymiaru czasu pracy.

Umowy zawierane z J. M. (1) miały wówczas tylko na celu sztuczne podtrzymywanie stosunku pracy wnioskodawcy w celu zachowania pracowniczego ubezpieczenia społecznego. Nie można bowiem odpłatnie i odpowiedzialnie

wykonywać funkcję prezesa – dyrektora spółki kapitałowej w wymiarze jedynie 1/16 etatu, co stanowi jedynie 1/2 godziny dziennie. Byłyby to zatem tylko czynności iluzoryczne. W tej sytuacji przyjąć trzeba, że w tym okresie ubezpieczony pełnił funkcję prezesa jedynie w ramach organizacyjnego podporządkowania spółce a nie w ramach stosunku pracy. Ponadto, umów takich nie można było zawrzeć za pośrednictwem pełnomocników wyznaczonych przez prezesa zarządu, bowiem wtedy doszło do zawarcia umowy, pośrednio, samemu ze sobą. Skoro wnioskodawca miał wpływ na wybór pełnomocników prezesa a nie pełnomocników udziałowców, to niewątpliwie trudno dopatrzeć się ustanowienie właściwych podmiotów w rozumieniu art. 210 k.s.h. O ile można przyjąć, że pełnomocnik właścicieli spółki, uprawniony do zawarcia umowy o pracę z wnioskodawcą, jeszcze może spełniać wymogi z art. 210 k.s.h. o tyle pełnomocnik członków zarządu nie jest powoływany przez właścicieli a przez wnioskodawcę.

Mając powyższe na uwadze Sąd w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 1 kpc w postąłym zakresie, tj. odnośnie okresów od 2 listopada 2004 r. do 6 listopada 2007 r., od 16 listopada 2007 r. do 29 kwietnia 2008 r. oraz od 16 czerwca 2008 r. do 31 grudnia 2009 r. oddalił odwołanie J. M. (1) jako bezzasadne.

Mając na względzie, że zostały częściowo tylko uwzględnione żądania, Sąd wzajemnie zniósł koszty procesowe stron zgodnie z art. 100 k.p.c.

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć:

- pełnomocnikowi organu rentowego;
- pełnomocnikowi wnioskodawcy.